God of Whose Fathers? Converts to Judaism and the Language of Prayer

Rachel Furst, Drisha Insitute

1. Mishnah Bikkurim 1:4

These bring [firstfruits] but don't recite [the declaration]: The convert, since he cannot say: "[I have come to the Land] which the Lord swore to our fathers to give to us" (Deuteronomy 26:3). But if his mother was an Israelite he brings and recites. When he prays [shemonah esreh] in private, [instead of saying: The God of our fathers] he says: The God of the fathers of Israel and when he [prays] in the synagogue he says: The God of your fathers. But if his mother was an Israelite he says: The God of our fathers.

2. JT Bikkurim 1:4

It was taught [in a baraita] in the name of Rabbi Yehudah: A convert himself brings [firstfruits] and recites [the declaration]. What is the reason? [It says in Genesis 17:5] "For the father of a multitude of nations I have made you" — in the past, you were the father of Aram but now, from here and henceforth, you are the father of all nations. Rabbi Yehoshua ben Levi said: the *halakhah* is like Rabbi Yehudah. They brought the matter before Rabbi Abahu, and he instructed in accordance with Rabbi Yehudah.

3. Tosafot, BT Baba Batra 81a

(R. Jacob b. Meir 'Tam,' c. 1100-1171)

... and on the basis of that *mishnah*, Rabbenu Tam did not allow converts to lead the Grace After Meals, because [a convert] cannot say "that You bequeathed to our fathers a good land"... And Rabbenu Tam says that that [passage from the] *Yerushalmi* is corrupted...

4. Ra'abyah, Vol. 2 (Megillah), no. 549

(R. Eliezer b. Joel Ha-Levi, c. 1140-1220)

A spirit came forth from God and rested on the heart of this man, R. Abraham the son of Abraham our forefather. And when the spirit rested upon him he drew near to the service of God to seek out

1. משנה ביכורים א:ד

אלו מביאין ולא קורין: הגר מביא ואינו קורא שאינו יכול לומר "אשר נשבע ה' לאבותינו לתת לנו". ואם היתה אמו מישראל מביא וקורא. וכשהוא מתפלל בינו לבין עצמו אומר "אלהי אבות ישראל" וכשהוא בבית הכנסת אומר "אלהי אבותיכם". ואם היתה אמו מישראל אומר "אלהי אבותינו".

2. ירושלמי, ביכורים פ"א, ה"ד

תני בשם רבי יהודה: גר עצמו מביא וקורא. מה טעם? "כי אב המון גויים נתתיך" (בראשית יז,ה). לשעבר היית אב לארם, ועכשיו, מכאן ואילך, אתה אב לכל הגויים. רבי יהושע בן לוי אמר: הלכה כרבי יהודה. אתא עובדא קומי דרבי אבהו והורי כרבי יהודה.

3. תוספות, בבא בתרא – דף פא, עמוד א (ר' יעקב בן מאיר 'תם', 1100-1171)

קר כון בן מאד ונגד, דרי 100 אים מניח רבינו תם לגרים ....ומכח ההיא משנה לא היה מניח רבינו תם לגרים לברך ברכת הזימון לפי שאינו יכול לומר שהנחלת לאבותינו ארץ טובה... ור"ת אומר דההיא דירושלמי

...משבשתא היא...

4. ראבי"ה ח"ב (מסכת מגילה), סימן תקמט

(ר' אליעזר בן יואל הלוי, 1140-1220)

[ורוח נסע] מאת ה' (במדבר י"א: ל"א) וינח בלב האיש הלזה רבי אברהם בן אברהם אבינו. ויהי כנוח עליו הרוח ויקרב אל מלאכת ה' לדרוש השם וללמוד ספר ולשון הקודש, ויגר עמנו ימים רבים ויהי איש תם וישר

the Lord and to study Scripture and the Holy Tongue. And he dwelt with us for many days and was a pure person and upright a dweller of tents... He also told me that in Würzburg they prevented him from praying as a leader of the congregation. And it seems to me that they dived into mighty waters and brought up clay in their hands. For although there is a mishnah in Tractate Bikkurim, 'These bring but don't recite"... nonetheless, in the Jerusalem Talmud it is taught in the name of Rabbi Yehudah that a convert himself brings and recites... And since the sages of the Talmud rule in accordance with Rabbi Yehudah and not like the Mishnah, and there is even a case in which they ruled thus, we uphold their ruling. And he [the convert] prevailed upon me to state my opinion, and thus I did.

5. Maimonides' Letter to Obadiah the Proselyte

(translation from: *A Maimonides Reader*, ed. Isadore Twersky. West Orange: Behrman House, 1972)

Thus says Moses, the son of Rabbi Maimon, one of the exiles from Jerusalem, who lived in Spain: I received the question of the master Obadiah, the wise and learned proselyte, may the Lord reward him for his work, may a perfect recompense be bestowed upon him by the Lord of Israel, under whose wings he has sought cover. You ask me if you, too, are allowed to say in the blessings and prayers you offer alone or in the congregation: "Our God" and "God of our fathers," "You who have sanctified us through Your commandments," "You who have separated us," "You who have chosen us," "You who have inherited us," "You who have brought us out of the land of Egypt," "You who have worked miracles to our fathers," and more of this kind.

Yes, you may say all this in the prescribed order and not change it in the least. In the same way as every Jew by birth says his blessing and prayer, you, too, shall bless and pray alike, whether you are alone or pray in the congregation.

The reason for this is, that Abraham our Father taught the people, opened their minds, and revealed to them the true faith and the unity of God; he rejected the idols and abolished their adoration; he brought many children under the wings of the Divine Presence; he gave them

יושב אהלים.... עוד זאת הגיד לי כי מנעוהו להתפלל במקום שליח ציבור בווירצבורג. ונראה לי דצללו במים אדירים והעלו חרס בידם, דאף על גב דתנן במסכת בכורים אלו מביאין ולא קורין (וכו')... מיהו בגמרא ירושלמי בסוף דהנך מתניתין תני בשם רבי יהודה גר עצמו מביא וקורא... והואיל שהאמוראים פוסקים כרבי יהודה ודלא כמתניתין, ותו מעשה רב, קיימא לן כוותיה. והוא הכריחוני לחוות דעתי, וכן עשיתי.

5. תשובת הרמב"ם לעובדיה הגר

(ר' משה בן מימון, 1204-1138)

אמר משה ב"ר מימון, מבני גלות ירושלם אשר בספרד זצ"ל: הגיע אלינו שאלות מרנא ורבנא עובדיה המשכיל, המבין, גר הצדק, ישלם ה' פועלו ותהי משכורתו שלמה מעם ה' אלוקי ישראל, אשר בא לחסות תחת כנפיו. שאלת על עסקי הברכות והתפילות בינך לבין עצמך, או אם תתפלל בציבור, היש לך לומר "אלוקינו ואלוקי אבותינו" ו"אשר אבותינו" ו"אשר הבדילנו" ו"אשר בחר בנו" ו"שהנחלת את אבותינו" וכל ו"שהוצאתנו מארץ מצרים" ו"שעשה נסים לאבותינו" וכל כיוצא באלה העניינים.

יש לך לומר הכל כתקנם, ואל תשנה דבר. אלא כמו שיתפלל ויברך כל אזרח מישראל, כך ראוי לך לברך ולהתפלל, בין שהתפללת יחידי, בין שהיית שליח ציבור.

ועיקר הדבר, שאברהם אבינו הוא שלימד כל העם והשכילם והודיעם דת האמת וייחודו של הקדוש ברוך הוא, ובעט בעבודה זרה והפר עבודתה, והכניס רבים תחת כנפי השכינה, ולימדם והורם וציווה בניו ובני ביתו אחריו לשמור דרך ה', כמו שכתוב בתורה: "כי ידעתיו, למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו, ושמרו דרך ה' למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו, ושמרו דרך ה' וגו" (בראשית יח,יט). לפיכך, כל מי שיתגייר, עד סוף כל הדורות, וכל המייחד שמו של הקדוש ברוך הוא, כמו שהוא כתוב בתורה, תלמידיו של אברהם אבינו ע"ה שהוא כתוב בתורה, תלמידיו של אברהם אבינו ע"ה שהחזיר את אנשי דורו בפיו ובלימודו, כך החזיר כל העתידים להתגייר בצוואתו שציווה את בניו ואת בני ביתו אחריו. נמצא שאברהם אבינו ע"ה הוא אב לזרעו ביתו אחריו. נמצא שאברהם אבינו ע"ה הוא אב לזרעו הכשרים ההולכים בדרכיו ואב לתלמידיו וכל גר

שיתגייר. לפיכך יש לך לומר "אלוקינו ואלוקי אבותינו", שאברהם ע"ה הוא אביך. ויש לך לומר "שהנחלת את אבותינו", שלאברהם ניתנה הארץ, שנאמר "קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה, כי לך אתננה" (בראשית יג,יז).

אבל "שהוצאתנו ממצרים" או "שעשית נסים לאבותינו", אם רצית לשנות ולומר "שהוצאת את ישראל ממצרים", ו"שעשית נסים עם ישראל", אמור. ואם לא שינית, אין בכך הפסד כלום. מאחר שנכנסת תחת כנפי השכינה ונלווית אליו, אין כאן הפרש בינינו ובינך. וכל הנסים שנעשו, כאילו לנו ולך נעשו. הרי הוא אומר בישעיה: "ואל יאמר בן הנכר הנלוה אל ה' לאמר הבדל יבדילני ה' מעל עמו וגו" (ישעיה נו,ג). אין שום הפרש כלל בינינו ובינך לכל דבר. ודאי יש לך לברך "אשר בחר בנו" ובינך לכל דבר. ודאי יש לך לברך "אשר בחר בנו" ו"אשר נתן לנו" ו"אשר הנחילנו" ו"אשר הבדילנו". שכבר בחר בך הבורא יתעלה, והבדילך מן האומות, ונתן לך התורה. שהתורה לנו ולגרים ניתנה, שנאמר "הקהל חקה אחת לכם ולגר הגר, חקת עולם לדרתיכם, ככם כגר יהיה לפני ה', תורה אחת ומשפט אחד יהיה לכם ולגר הגר אתכם" (במדבר טו,טו-טז).

ודע, כי אבותינו שיצאו ממצרים, רובם עובדי עבודה זרה היו במצרים, נתערבו בגויים ולמדו מעשיהם, עד ששלח הקדוש ברוך הוא משה רבנו ע"ה, רבן של כל הנביאים, והבדילנו מן העמים, והכניסנו תחת כנפי השכינה, לנו ולכל הגרים, ושם לכולנו חוקה אחת. ואל יהא ייחוסך קל בעיניך: אם אנו מתייחסים לאברהם, יצחק ויעקב, אתה מתייחס למי שאמר והיה העולם. וכך מפורש בישעיה (מד,ה): "זה יאמר לה' אני, וזה יקרא בשם יעקב וגו'."

וכל מה שאמרנו לך בעניין הברכות שלא תשנה, כבר ראיה לזה ממסכת ביכורים (פ"א, מ"ד): תמן תנינן "הגר מביא ואינו קורא, שאינו יכול לומר 'אשר נשבע ה' לאבותינו לתת לנו' (דברים כו,ג). וכשהוא מתפלל בינו לבין עצמו, אומר 'אלוקינו ואלוקי אבות ישראל", זהו סתם משנה, והיא לר' מאיר, ואינה הלכה, אלא כמו שנתפרש בירושלמי (פ"א, ה"ד): "תמן אמרינן תני בשם ר' יהודה, גר עצמו מביא וקורא. מאי טעמיה? כי אב המון גויים נתתיך. לשעבר היית אב לארם, מכאן ואילך אב לכל הבריות. ר' יהושע בן לוי אמר: הלכה כר' אב לכל הבריות. ר' יהושע בן לוי אמר: הלכה כר' יהודה. אתא עובדא קמיה דר' אבהו והורי כר' יהודה." הנה נתברר לך, שיש לך לומר "אשר נשבע ה' לאבותינו לתת לנו" (דברים כו,ג), ושאברהם אב לך ולנו ולכל הצדיקים ללכת בדרכיו. והוא הדין לשאר הברכות והתפילות, שלא תשנה כלום.

וכתב משה ב"ר מימון זצ"ל.

counsel and advice, and ordered his sons and the members of his household after him to keep the ways of the Lord forever, as it is written, "For I have known him to the end that he may command his children and his household after him, that they may keep the way of the Lord, to do righteousness and justice" (Gen. 18:19). Ever since then whoever adopts Judaism and confesses the unity of the Divine Name, as it is prescribed in the Torah, is counted among the disciples of Abraham our Father, peace be with him. These men are Abraham's household, and he it is who converted them to righteousness. In the same way as he converted his contemporaries through his words and teaching, he converts future generations through the testament he left to his children and household after him. Thus Abraham our Father, peace be with him, is the father of his pious posterity who keep his ways, and the father of his disciples and of all proselytes who adopt Judaism. Therefore you shall pray, "Our God" and "God of our fathers," because Abraham, peace be with him, is your father. And you shall pray, "You who have taken for his own our fathers," for the land has been given to Abraham, as it is said, "Arise, walk through the land in the length of it and in the breadth of it; for I will give to you" (Gen. 13:17).

As to the words, "You who have brought us out of the land of Egypt" or "You who have done miracles to our fathers" - these you may change, if you will, and say, "You who have brought Israel out of the land of Egypt " and "You who have done miracles to Israel." If, however, you do not change them, it is no transgression, because since you have come under the wings of the Divine Presence and confessed the Lord, no difference exists between you and us, and all miracles done to us have been done as it were to us and to you. Thus is it said in the Book of Isaiah, "Neither let the son of the stranger, that has joined himself to the Lord, speak, saying, 'The Lord has utterly separated me from His people" (Is. 56:3). There is no difference whatever between you and us. You shall certainly say the blessing, "Who has chosen us," "Who has given us," "Who have taken us for Your own" and "Who has separated us": for the Creator, may He be extolled, has indeed chosen you and separated you from the nations and given you the Torah. For

the Torah has been given to us and to the proselytes, as it is said, "One ordinance shall be both for you of the congregation, and also for the stranger that sojourns with you, an ordinance for ever in your generations; as you are, so shall the stranger be before the Lord" (Num. 15:15). Know that our fathers, when they came out of Egypt, were mostly idolaters; they had mingled with the pagans in Egypt and imitated their way of life, until the Holy One, may He be blessed, sent Moses our Teacher, the master of all prophets, who separated us from the nations and brought us under the wings of the Divine Presence, us and all proselytes, and gave to all of us one Law.

Do not consider your origin as inferior. While we are the descendants of Abraham, Isaac, and Jacob, you derive from Him through whose word the world was created. As is said by Isaiah: "One shall say, I am the Lord's, and another shall call himself by the name of Jacob" (Is. 44:5).

6. Shulhan Arukh, OH 53:19

There are some who prevent a convert from serving as a [prayer] leader of the congregation, but their words have been rejected...

7. Shulhan Arukh, OH 199:4

A idolater may not be included in the zimmun [for reciting Grace After Meals], and even a convert who was circumcised but did not yet immerse [in the mikvah] may not be included in the zimmun; but a full-fledged convert is included in the zimmun and he may recite the Grace After Meals and say: "that You bequeathed to our fathers."

6. שולחן ערוך אורח חיים, סימן נג: סעיף יט ש מונעים גר מלהיות ש"צ, ונדחו דבריהם...

 שולחן ערוך אורח חיים, סימן קצט: סעיף ד עובד כוכבים אין מזמנין עליו, ואפילו גר שמל ולא טבל אין מזמנין עליו; אבל גר גמור מזמנין עליו ויכול לברך בהמ"ז ולומר: על שהנחלת לאבותינו.